



Kainuun asiantuntijalausunto / VNS 2/2021 VP

Liikenne- ja viestintävaliokunta 3.6.2021

Maakuntajohtaja Pentti Malinen

3. SUURIN
22 687 km²
maapinta-ala

VÄKILUKU
72 306

YÖPYMISIÄ
992 000

KESÄMÖKKEJÄ
12 800

UUSIUTUVA
ENERGIA
55 %

VÄESTÖTIHEYS
3,6 as/km²

*Tilaa, rauhaa ja
puhdasta luontoa*

METSÄÄ
1,93 milj. ha
90 % maapinta-alasta

JÄRVIÄ
4 639
12 %

PUHDAS ILMA
*pienhiukkaspitoisuus
2. pienin maakunnista*



KAINUU



Etäisyydet: Helsinki 568 km, Oulu 181 km, Bryssel 2000 km

8 KUNTAA

Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi

Kainuussa on

- ★ Maailman tehokkain supertietokone (valmistuu2021)
- ★ Unescon kirjallisuuskaupunki
- ★ Suomen paras matkailualue (2020)
- ★ Suomen paras hiihtokeskus (2020)
- ★ Suomen nuorin kansallispuisto
- ★ Suomen suurin järvenselkä
- ★ Eniten miesten pesäpallon Suomen mestaruuksia

BKT:n KASVU
8,3 %

3
supertietokonetta

TYÖPAIKKOJA
27 000

TYÖTTÖMYYS
10,1 %
3. alhaisin



Kainuun liitto

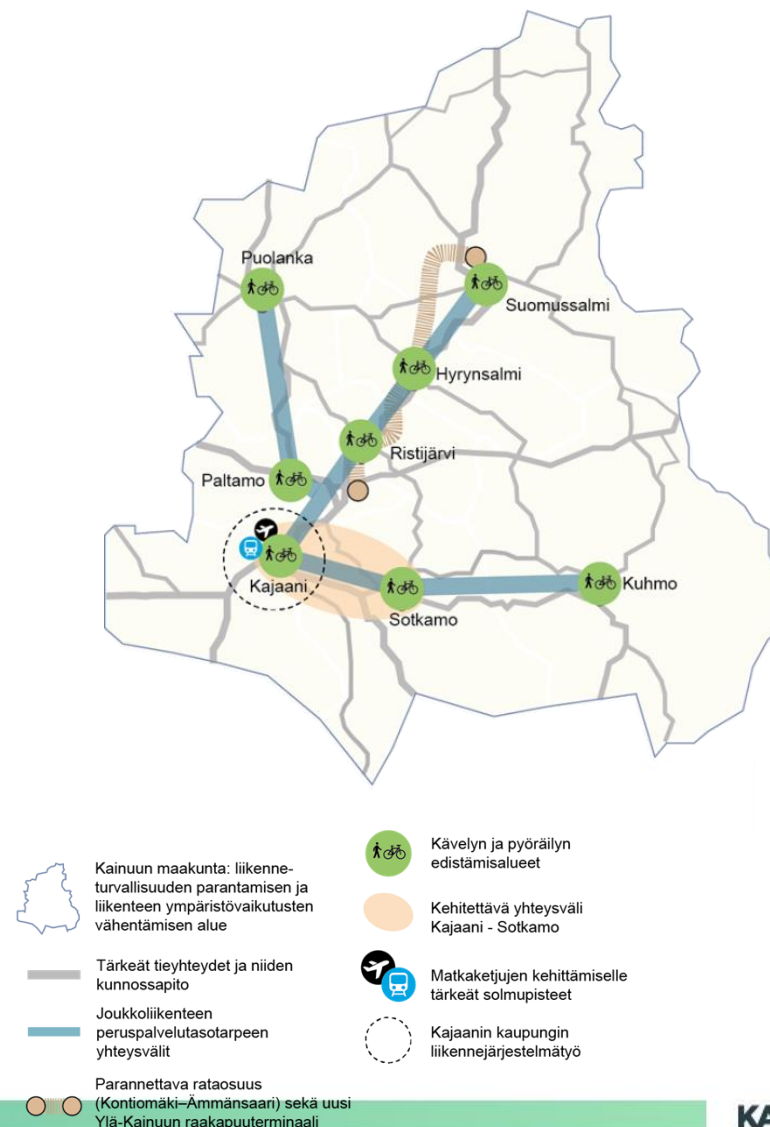
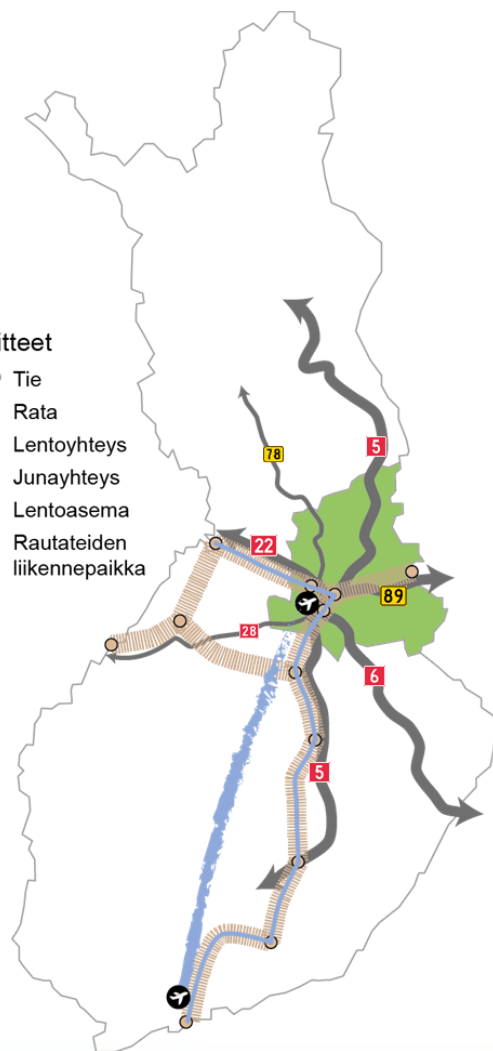
päivitetty 12.10.2020

Kainuun alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelma

- Valtatien 5 kehittäminen
- Savonradan kehittäminen (Helsinki–Kajaani–Oulu)
- Valtatien 22 kehittäminen
- Vartius–Kontiomäki–Ylivieska ratayhteyksien parantaminen
- Kantatien 89 kehittäminen
- Nykyisten juna- ja lentoyhteyksien säilyttäminen ja parantaminen
- NiiKa -kehittämisyöhyke (valtatiet 6 ja 22)

Selitteet

- Tie
- Rata
- Lentoyhteys
- Junayhteys
- Lentoasema
- Rautateiden liikennepaikka



Kävelyn ja pyöräilyn edistämisaueet

Kehitettävä yhteysväli Kajaani - Sotkamo



Matkakettujen kehittämislle tärkeitä solmupisteet



Kajaanin kaupungin liikennejärjestelmätyö

Tärkeät tieyhteydet ja niiden kunnossapito

Joukkoliikenteen peruspalvelutasotarpeen yhteysväli

Parannettava rataosuus (Kontiomäki–Ämmänsaari) sekä uusi Ylä-Kainuun raakapuuterminaali

Kainuun logistinen asema on haastava

- Pinta-alaltaan Belgian kokoinen alue, jossa luonnonvarat ja elinkeinot koko alueella (maatalous, metsätalous, luontomatkailu, kaivannaistoiminta) -> **elinkeinoelämän tarpeet**
- Osuus Suomen väestöstä 1,4%, mutta yli 6% julkisten teiden pituudesta -> vähäliikenteistä valtakunnallisessa näkökulmassa, **alempi tieverkko painottuu**
- Etäisyydet pääkaupunkiseutuun ja kansainvälisille markkinoille pitkät -> **pysyvän lentoliikenneyhteyden välttämättömyys**
- *Kainuun liitto pitää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimista tärkeänä, koska suunnitelman avulla pystytään tekemään pitkäjänteistä liikennepolitiikkaa*

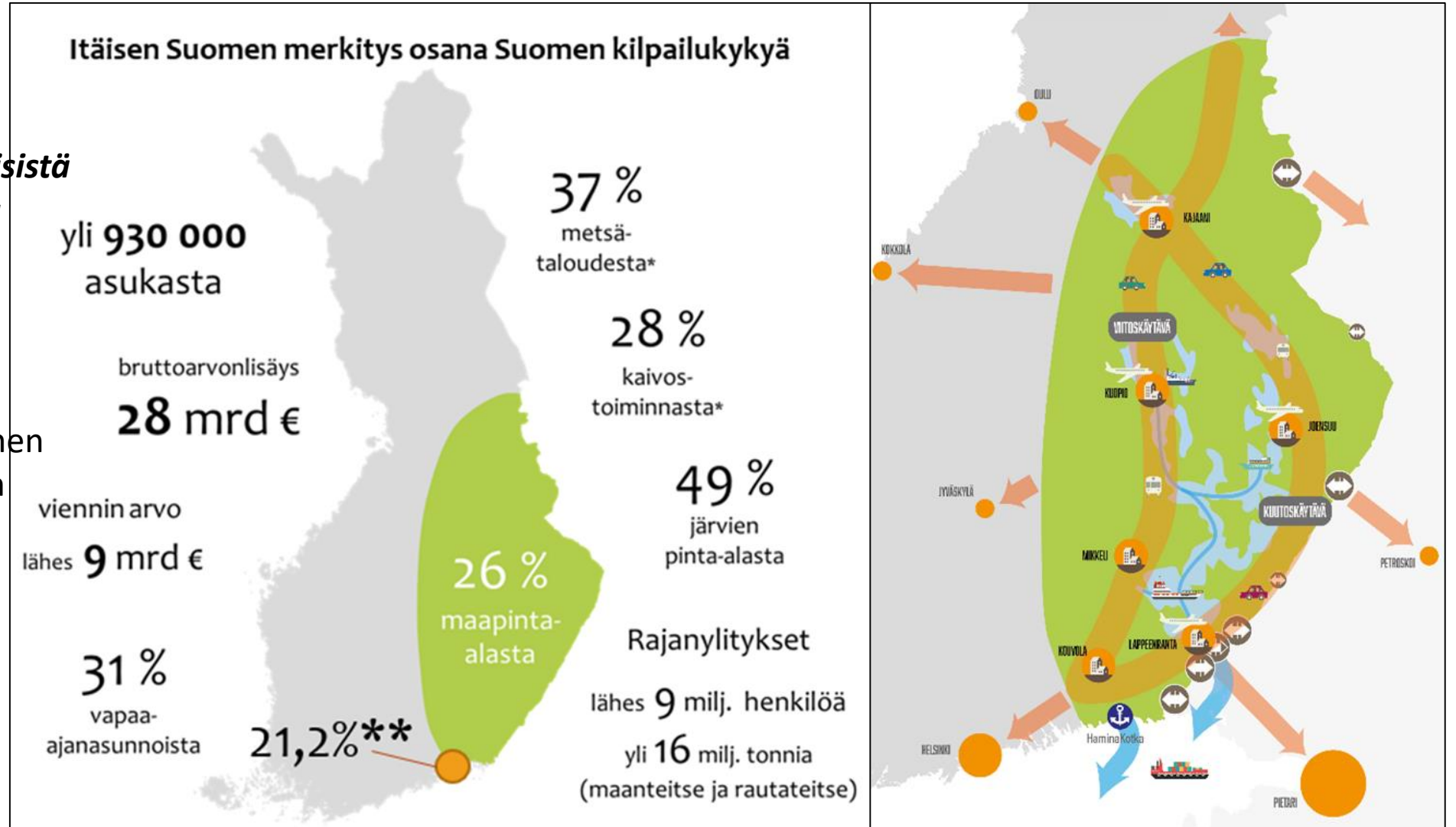
Kainuun erityiskysymyksiä VLJS:ssä

- Suomen sisäiset maantieteelliset erot eivät tule riittävästi huomioon otetuksi valtakunnallisessa liikennepolitiikassa, joka on tärkeä osa **aluekehittämistä**
 - Epäkohta ilmenee mm. pääväylien määrittelyssä, jossa tieverkolla pääväyliksi Kajaanista on huomioitu vain Kuopioon (vt5) ja Joensuun (vt6) menevät yhteydet; muut yhteydet lähimpiin maakuntakeskuksiin puuttuvat -> ongelma perimältään johtuu liikennemääräkriteereistä
 - Kainuun liitto esittää, että pääväyläasetusta korjataan huomioimalla ainakin Oulu-Kajaani -yhteys ja yhteys Kajaanista Sodankylään (vt5)
 - Lisäksi Kainuun liitto on esittänyt LVM:lle tieluokitusmuutoksia niin, että Joensuu-Kajaani-Oulu väli olisi kokonaan vt6; ja kt89 Vartiuksen kv. rajanylityspaikalle muuttuisi vt22:ksi
 - Lentoliikenteen vuorotarjonta Kajaanin kentälle tulee turvata osana *alle kolmen tunnin palvelutasoa* maakuntien ja Helsingin välillä

Itäinen-Suomi arvoa koko Suomelle

Kainuun liitto tukee täysin Itä-Suomen neuvottelukunnan antamaa kannanottoa itäisen Suomen keskeisistä liikenneinfran investointi- ja suunnittelukohteista!

Lisäksi Kainuun ja koko Suomen kilpailukyvyllä datakeskusten sijaintipaikkana on erittäin tärkeää, että **ns. Jäämeren kaapeliyhteys** toteutuu!



Itäisen Suomen erityispiirteitä huomioiva liikennejärjestelmä; kärkihankkeet ja -asiat

Liikenteen palvelut ja viestintäyhteydet

- Joukkoliikenteen palvelutaso mahdollistaa itäisen Suomen kilpailukykyisen ja kestävän saavutettavuuden
- Lentoliikenteen vuorotarjonta Helsingistä itäisen Suomen maakuntakentille (Kuopio, Joensuu, Kajaani ja Savonlinna) tulee turvata osana alle kolmen tunnin palvelutasoa maakuntien ja Helsingin välillä
- Rautateiden henkilöliikenteessä palvelutaso tulee pitää veloiteliikenteen päättymisen jälkeenkin vähintään vuoden 2019 tasolla
- Uudet henkilöliikennepalvelut parantavat alueiden ja matkailukohteiden saavutettavuutta ja työssäkäyntialueiden toimivuutta
- Alueellisen henkilöjunaliikenteen edellytysten parantaminen
- Joensuu-Lieksa-Nurmes, Joensuu-Varkaus-Pieksämäki ja Iisalmi-Ylivieska välin palvelutason parantaminen ml. junakaluston uusiminen
- Finavian verkoston ulkopuolisten lentoasemien tuki
- Kestäviä kuljetus- ja logistiikkapalveluja tarjoavat solmut tuottavat lisäarvoa sekä aluetaloudelle että alueen elinkeinoelämälle
- Toimivat tietoliikenneyhteydet mahdollistavat uudet liikennepalvelut, monipaikkaisen asumisen ja etätyön

Perusväylänpidon rahoituksen nosto

- Rahoitus nostettava pysyvästi tasolle, joka mahdollistaa korjausvelan vähentämien myös elinkeinoelämän kuljetuksille ja matkailuliikenteelle tärkeillä pääväylien ulkopuolisella liikenneverkolla
- Painotetaan myös vähäliikenteisen tieverkon päällysteiden ja runkojen sekä siltojen parantamista
- Ohjelmointi perustuu Väyläviraston ja ELY-keskuksen asiantuntemukseen sekä alueelliseen liikennejärjestelmätyöhön

Tieverkon kehittäminen I ja II kori

- I Kori: Investointiohjelmaan esitettävät hankkeet**

- Tiesuunnitelmat valmiina**

1. Vt23 liikennejärjestelyjen loppuunsaattaminen välillä Varkaus-Viinijärvi, ka 28 M€
2. Vt5 Leppävirta-Kuopio, ka n.120 M€
3. Vt22 kehittämisen jatkaminen välillä Kajaani-Muhos, ka n. 40 M€

- Yleissuunnitelmat valmiina**

4. Vt5 Hietanen-Pitkäjärvi, ka n.100 M€

- II Kori: Suunnitteluvalmiuden parantamista vaativat hankkeet**

- Tiesuunnitelmat tekeillä / käynnistymässä 2021**

- Vt5 Valkeinen – Taipale (Nerkoon ohitustie)
- Vt9 Vartiala-Riistavesi ja Rissala-Jännevirta
- Vt9 Välikangas – Honkalampi (Ylämyllyn ETL)

- Yleissuunnitelmat valmiina**

- Vt9 Onkamo-Niirala, ka n.102 M€
- Vt13 Lappeenranta-Nuijamaa kehittäminen, ka n.70 M€

- Yleissuunnittelu käynnissä**

- Vt5 Siilinjärvi-Alapitkä

- Kehittämissuunnitelma tai toimenpidesuunnitelma tehty/käynnissä**

- Vt6 Imatra-Joensuu välin kehittäminen - kehittämisselvityksessä esitettävien toimenpiteiden välitön aloittaminen, I korin ka n.48 M€
- Vt9 Hankasalmi-Ylämylly, kehittämisselvityksessä välille esitettävien toimenpiteiden välitön aloittaminen (ka selviää suunnitelman valmistuttua)
- Vt13 Mikkeli-Lappeenranta liikenneturvallisuuden parantaminen, ka 96,3 M€

Rataverkon kehittäminen I ja II kori

- **I Kori: Itäisen Suomen saavutettavuuden parantaminen**
 1. Karjalan radan suunnittelutoimenpiteet, parantaminen ja nopeuden nosto
 - Luumäki-Joutseno kaksoisraide, ka 250 M€
 - Imatra-Joensuu, ka 330 M€
 2. **Savon radan suunnittelutoimenpiteet, parantaminen ja nopeuden nosto**
 - Kouvola-Kuopio radan parantaminen ja nopeudennosto ka n. 170 M€
 - Kuopio-Kajaani radan parantaminen 75 M€
 3. **Itärata Porvoo-Kouvola,** suunnittelun edistäminen ja toteutus 2030- ka 1,7 mrd€
- **II Kori: Käynnistettyjen kehittämishankkeiden loppuunsaattaminen ja suunnitteluvalmiuden parantaminen**
- **Ratasuunnitelmat valmiit**
 - Kuopion ratapihojen puuttuvat parantamistoimenpiteet, ka 30 M€
 - Kontiomäki-lisalmi-Ylivieska radan parantamistoimenpiteet, ka 65 M€
- **Jatkosuunnittelua vaativat**
 - Pieksämäen ratapihan peruskorjaus ja aseman kehittäminen
 - Lauritsalan ratapihan kehittäminen liikennöitäväksi nykyistä pidemmille junille
 - Digiratahankkeen nopeampi toteuttaminen Savon ja Karjalan radoilla
 - Rataverkon sähköistys

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

pentti.malinen@kainuu.fi

+358 44 7970 197
Twitter: @MalinenPentti
<https://www.kainuunliitto.fi/>

